

Undervisning i dansk som andetsprog i grundskolen 2007/08

Af Lars Ebsen Boldt og Doro Knudsen

Ifølge folkeskoleloven skal tosprogede elever, der har behov for sprogstøtte, modtage undervisning i dansk som andetsprog.

Opgørelse af skolernes indberetning viser, at der er store forskelle i, hvem der modtager undervisning i dansk som andetsprog. Der er også store variationer i, hvor meget kommunerne gør brug af undervisning i dansk som andetsprog til elever med anden etnisk herkomst end dansk.

Undervisning i dansk som andetsprog anvendes primært i folkeskolen, hvor lidt over 27 pct. af alle elever, som enten er indvandrere, efterkommere eller har en uoplyst herkomst, modtager undervisning i dansk som andetsprog. Det tilsvarende tal for de frie grundskoler er godt 9 pct.

På kommuneniveau er der også betydelige variationer i andelen af indvandrere og efterkommere, der modtager undervisning i dansk som andetsprog. Andelen er størst i Esbjerg kommune, hvor mere end 60 pct. af eleverne med anden etnisk herkomst end dansk modtager undervisning i dansk som andetsprog. Til sammenligning modtager godt 40 pct. af Århus' elever med anden etnisk herkomst end dansk undervisning i dansk som andetsprog og lidt mere end 20 pct. af Københavns elever med anden etnisk herkomst end dansk undervisning i dansk som andetsprog.

En højere andel af efterkommere end indvandrerne modtager undervisning i dansk som andetsprog. I folkeskolen modtager godt 28 pct. af efterkommerne og ca. 26 pct. af indvandrerne undervisning i dansk som andetsprog, mens 10 pct. af efterkommerne og 6 pct. af indvandrerne i de frie grundskoler modtager undervisning i dansk som andetsprog.

Undervisning i dansk som andetsprog

Ifølge folkeskoleloven skal tosprogede elever, der har behov for sprogstøtte, modtage undervisning i dansk som andetsprog. De enkelte skoler angiver i indberetningen, hvorvidt den enkelte elev modtager undervisning i dansk som andetsprog.

Problemet kan imidlertid være, at der kan være tvivl om, hvornår en indsats kan karakteriseres som værende undervisning i dansk som andetsprog. F.eks. anvender en række skoler tolærerordninger eller andre tiltag, som kan have karakter af undervisning i dansk som andetsprog, men som indberetningen ikke måler.

I alt modtager lidt over 19.000 elever i grundskolen undervisning i dansk som andetsprog. Langt størstedelen af disse elever går i folkeskolen. Derfor fokuseres der i notatet primært på folkeskolen.

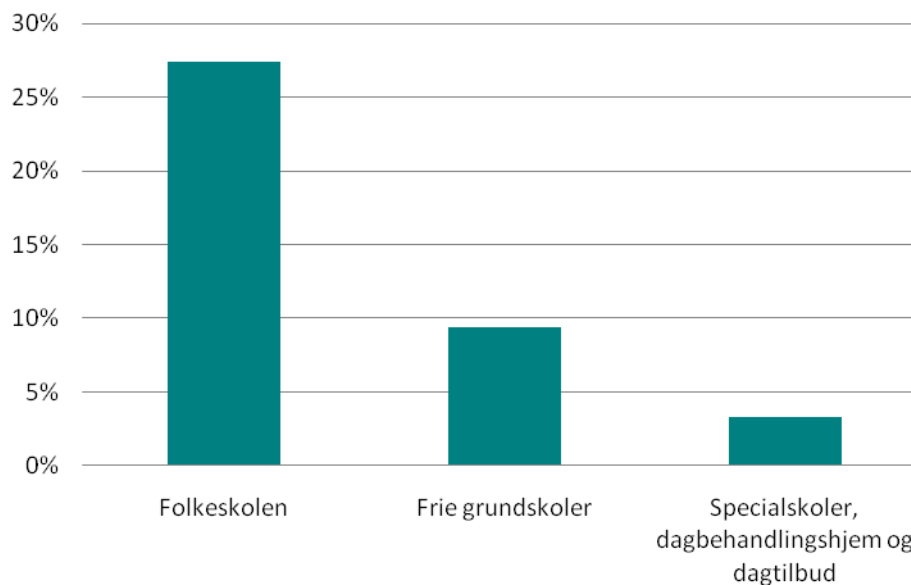
Table 1. Antal og elever der modtager undervisning i dansk som andetsprog 2007/08

	Folkeskolen	Frie grundskoler	Specialskoler, dagbehandlings- hjem og dagtilbud	Total
Modtager undervisning i dansk som andetsprog	18.047	1.028	46	19.158
Andel elever (pct.)	3,1	1,1	0,4	2,8
Total antal elever	589.027	91.271	10.719	691.017

Kilde: UNI•C statistik & Analyse.

Antallet af elever, der modtager undervisning i dansk som andetsprog, svarer til en andel på lidt over tre pct. af folkeskolens samlede antal elever og 1,2 pct. af det samlede antal elever i de frie grundskoler. Imidlertid viser tallene ikke, hvorvidt de frie grundskoler på andre måder forsøger at styrke de tosprogede elevers sprogegenskaber i dansk ved ekstra lærerressourcer eller andre tiltag.

Figur 1. Andel elever med anden etnisk herkomst, der modtager undervisning i dansk som andetsprog

Kilde: UNI•C statistik & Analyse.

Ser man i stedet på, hvor stor en andel af alle elever med en anden etnisk herkomst end dansk, der modtager undervisning i dansk som andetsprog, er andelen selvfølgelig meget højere. Godt 30 pct. af alle elever i folkeskolen med en anden etnisk herkomst end dansk modtager undervisning i dansk som andetsprog. Dette tal er kun 10 pct. for eleverne i de frie grundskoler.

Stor forskel mellem kommunerne

Der er store variationer i andelen af elever med anden etnisk herkomst end dansk, der modtager undervisning i dansk som andetsprog, hvis man sammenligner andelen i de enkelte kommuner. Man ligger ikke inde med tilgængelig viden om, hvorfor der er disse kommunale forskelle.

I toppen ligger Esbjerg kommune, hvor mere end 60 pct. af alle elever med anden etnisk herkomst (inklusive uoplyste) modtager undervisning i dansk som andetsprog. Lige efter følger Aalborg kommune. Århus kommune finder man på en 15. plads – her modtager lidt over 40 pct. af kommunens indvandrere og efterkommere undervisning i dansk som andetsprog. København kommer først ind på en 45. plads, idet lidt over 20 pct. af deres indvandrere og efterkommere modtager undervisning i dansk som andetsprog. I bunden finder man en række kommuner, som har indberettet, at de ikke giver undervisning i dansk som andetsprog.

Figur 2. Andelen af elever med anden etnisk herkomst end dansk der modtager undervisning i dansk som andetsprog på kommuneniveau, pct.

Kilde: UNI•C statistik & Analyse

En højere andel efterkommere modtager undervisning i dansk som andetsprog end indvandrerne

Differentierer man mellem elever med indvandrerbaggrund, efterkommerbaggrund og elever med dansk herkomst samt efter skoletypen, ses det, at en højere andel efterkommere i folkeskolen (28,2 pct.) modtager undervisning i dansk som andetsprog end andelen af indvandrere. På de frie grundskoler modtager næsten dobbelt så mange efterkommere undervisning i dansk som andetsprog i forhold til indvandrerne. Hvorfor andelen af efterkommere, der modtager undervisning i dansk som andetsprog, er højere andelen af indvandrere, er der ikke noget klart bud på.

På specialskoler er tendensen omvendt, idet der her er en større andel indvandrere end efterkommere, der modtager undervisning i dansk som andetsprog.

Det ses endvidere, at en lille gruppe elever med dansk herkomst modtager undervisning i dansk som andetsprog.

Samtidig modtager næsten 20 pct. af eleverne med uoplyst herkomst i folkeskolen og mere end 5 pct. af eleverne med uoplyst herkomst i de frie grundskoler undervisning i dansk som andetsprog. Det tyder på, at en del af eleverne med uoplyst herkomst i realiteten er enten indvandrere eller efterkommere.¹

Tabel 2. Andel der modtager undervisning i dansk som andetsprog af henholdsvis indvandrere, efterkommere og elever med dansk herkomst

	Indvandrere	Efterkommere	Dansk herkomst	Uoplyst herkomst
Folkeskolen	25,7	28,2	0,3	19,9
Frie grundskoler	5,8	10,3	0,2	5,4
Specialskoler	4,8	2,8	0,0	1,6

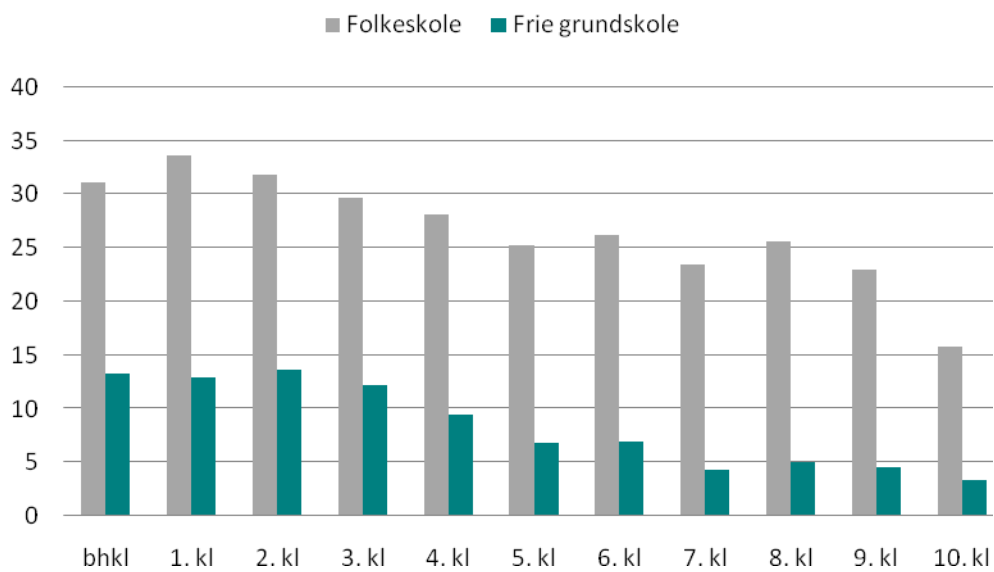
Kilde: UNI•C statistik & Analyse

Undervisningen gives i højere grad på de lavere klassetrin

En lidt større andel på de lavere klassetrin modtager undervisning i dansk som andetsprog. I folkeskolens 1. klasse modtager godt 34 pct. af alle efterkommere, indvandrere og elever med uoplyst herkomst undervisning i dansk som andetsprog. Dette er den største andel på de forskellige klassetrin. I store træk er tendensen ens for de frie grundskoler i forhold til folkeskolen, om end andelen generelt er lavere.

Figur 3. Procentvis andel elever der modtager undervisning i dansk som andetsprog fordelt på klassetrin

¹ At en elev har uoplyst herkomst skyldes manglende registeroplysninger. Man ved af erfaring, at en række af disse elever senere vil blive klassificeret som danskere, og der er således ikke kun tale om, at disse elever er indvandrere eller efterkommere.

Kilde: UNI•C statistik & Analyse